

KARBON PİYASALARI RAPORU

**SAYI 19: YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJELERİNDE
YENİDEN VERRA DÖNEMİ: VMR0017**

Haziran, 2026

1. Giriş

Gold Standard ve Verified Carbon Standard (VERRA) listelenmiş ya da hali hazırda kayıt süreçlerini tamamlamış proje sayıları gerek ihraç gerekse ticaret ya da itfa işlemlerine konu olan kredi hacimleri, söz konusu kredilerin güncel piyasa koşulları doğrultusunda satış fiyatları göz önünde bulundurulduğunda gönüllü karbon piyasasının en önde gelen iki standardı olarak kabul görmektedir. Dolayısıyla proje sahipleri tarafından da yeni projelerin karbon sertifikasyonu süreçleri için standart gereklilikleri karşılandığı takdirde yine en çok tercih edilen iki karbon standardıdır.

2. Türkiye Lokasyonlu Projeler

Giriş kısmında belirtmiş olduğumuz husus Türkiye özelinde de geçerli olup sayısal veriler de bunu doğrular niteliktedir. 2010'lu yılların başından itibaren giderek artan bir ivmeyle gönüllü karbon piyasaları ve karbon sertifikasyonu süreçleri Türkiye'de yenilenebilir enerji sektörünün önemli gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. Geleneksel yenilenebilir enerji olarak tabir edilen güneş, rüzgâr, hidroelektrik projeleri ile biyokütle, biyogaz ve çöp gazı santralleri başta olmak üzere atık projelerinin de dahil olduğu Türkiye lokasyonlu ciddi bir portföy Gold Standard ve VERRA'ya katılmıştır.

Öyle ki; Gold Standard'da dünya genelinde toplam 115 ülkeden 4106¹ proje listeli ya da validasyon sürecini tamamlayarak kayıtlı statüde olup bunların 309'u Türkiye'de yer almaktadır. VERRA'da ise dünya genelinde toplam 124 ülkeden 3284¹ proje listeli ya da validasyon sürecini tamamlayarak kayıtlı statüde olup bunların 217'si Türkiye'de yer almaktadır. Yani 100'ü geçkin ülkeden projelerin bulunduğu her iki standartta da neredeyse %10'luk dilimleri Türkiye tek başına oluşturur durumdadır.

Yeni projeler uzunca bir süre bu iki standart özelinde karbon sertifikasyonu hakkı elde edebilmiş ancak birbirini takiben yayımlanan kararlarla (*VCS Standard, v4.7 – Table 1²*), (*Renewable Energy Activity Requirements – Eligible Project Types³*) Türkiye'nin de içinde bulunduğu üst-orta gelir grubu ülkelerinden şebeke bağlantısız (*off-grid*) projeler ya da atık projeleri gibi bazı istisnalar haricinde yeni proje kabulü durdurulmuştur.

Bu kararın alınmasında, bugün bile karbon sertifikasyonu süreçlerinin en önemli kriterlerinden biri olan katkısallık konusu başta olmak üzere, benzer teknolojilere sahip projelerin ciddi şekilde yaygınlaşması, büyük bir hızla artan arza rağmen talebin aynı şekilde artmaması, karbon gelirlerinin proje sahipleri için kritik bir finansal unsur olmaktan çıkması gibi gerekçeler etkili olmuştur.

¹ Her iki mekanizmada yer alan projelerden *Inactive, Denied, Withdrawn* vb. statüde olanlar dahil edilmemiştir.

² <https://verra.org/programs/verified-carbon-standard/vcs-program-details/#rules-and-requirements>

³ https://globalgoals.goldstandard.org/202-ar-renewable-energy-activity-requirements/202_v1-4_ar-renewable-energy-activity-requirements/

3. VMR0017 Metodolojisi ve Yeni Süreç

VMR0017 – Grid-connected Electricity Generation from Renewable Sources (ACM0002 Revision), v1.0 metodolojisi, şebekeye bağlı (*on-grid*) yenilenebilir enerji projelerinin karbon sertifikasyonu süreçlerinde en sık kullanılan metodolojilerden biri olan ve **1 Ocak 2027** tarihi itibarıyla aktif metodolojiler arasından çıkarılacak olan “*ACM0002: Grid-connected electricity generation from renewable sources*” CDM metodolojisine VERRA tarafından kapsamlı revizyonlar getirilerek yayımlanan yeni bir metodolojidir. Bu revizyonlar, metodoloji kapsamında kullanılan hesaplama araçları (*methodology tools*), katkısallık, proje emisyonları vb. teknik konuları kapsamakla birlikte en önemli yenilik **coğrafi uygunluk** kriterine getirilmiştir.

Yeni metodoloji ile Türkiye'nin de içinde bulunduğu üst-orta (*upper-middle income*) gelir grubundaki ülkeler tekrardan kapsama dahil edilmiştir⁴. Bu sayede çatı üzeri ve yüzer hariç olmak üzere arazi tipi solar projeler, rüzgâr ve jeotermal enerji santralleri için tekrardan VERRA'da karbon sertifikasyonu yolu açılmış durumdadır. **Hidroelektrik santralleri** ise üst-orta gelir grubunda yer alan ülkeler için bu düzenlemenin dışında tutulmuştur.

⁴ <https://verra.org/methodologies/vmr0017-grid-connected-electricity-generation-from-renewable-sources-acm0002-revision-v1-0/>

4. Mevcut Projeler

Revizyona tabi tutulan **ACM0002: Grid-connected electricity generation from renewable sources** metodolojisinin yanında **AMS-I.D.: Grid connected renewable electricity generation --- Version 18.0** metodolojisi de **1 Ocak 2027** tarihi itibarıyla aktif metodolojiler arasından çıkarılacak olup bu iki metodolojiyi kullanarak kayıt süreçlerini daha evvelden tamamlamış olan grup (bundle) projeler bu süreçten etkilenmeyecektir. VMR0017 – Grid-connected Electricity Generation from Renewable Sources (ACM0002 Revision), v1.0 dokümanında⁵ açık bir şekilde yer alan ibareye göre bu iki metodoloji kullanılarak kayıt süreçlerini daha evvelden tamamlayan grup (bundle) projeler, orijinal maksimum kredi sürelerini korurlar.

⁵ <https://verra.org/methodologies/vmr0017-grid-connected-electricity-generation-from-renewable-sources-acm0002-revision-v1-0/>

5. Sonuç

Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak gerek enerjide dışa bağımlılığın asgari düzeye indirilmesi gerekse ulusal emisyon azaltım taahhütlerimiz doğrultusunda yenilenebilir enerji yatırımları tüm hızıyla sürmekte, hemen hemen her yıl gigawatt seviyesinde yeni kurulu güç ulusal portföyümüze eklenmektedir.

Raporumuzda bahsi geçen ve henüz devreye alınmış ya da devreye alınacak arazi tipi solar projeler ile rüzgar ve jeotermal enerji santrallerinin karbon sertifikasyonu süreçleri ek gelir potansiyeli olarak proje sahiplerinin ajandalarında yer almaya devam edecektir.

ST Climate olarak, yeni projelerin VERRA'daki karbon sertifikasyonu süreçlerinde siz değerli paydaşlarımıza yardımcı olmaktan memnuniyet duyacağımızı belirtir, saygılarımızı sunarız.

www.stclimate.com